

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Юридичний факультет
(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра приватного права
(назва кафедри, що забезпечує викладання)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
д.ю.н., проф. Вдовічен В.А.
« 16 » серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО
(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова
(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма	Менеджмент організацій і адміністрування (назва програми)
Спеціальність	073 Менеджмент (вказати: код, назва)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування (вказати: шифр, назва)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) (вказати: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))
Економічний факультет	(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньою програмою)
Мова навчання	українська (вказати: на якій мові читається дисципліна)

Робоча програма навчальної дисципліни «Господарське право» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування, 2024р.

Розробник:

Одовічена Яна Анатоліївна, доцент кафедри приватного права, к.ю.н, доцент.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Одовічена Яна Анатоліївна, доцент кафедри приватного права, к.ю.н, доцент.

Погоджено з гарантом ОП _____ **Богдан СТОРОЩУК**

(підпис)

Погоджено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради _____ **Ірина НИКИФОРАК**

Затверджено на засіданні кафедри приватного права

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ **Ніна ГЕТЬМАНЦЕВА**

Схвалено методичною радою юридичного факультету

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Голова методичної ради _____ **Оксана МЕЛЕНКО**

Мета навчальної дисципліни:

спрямована на формування у студентів знань та практичних навичок застосування правових норм у сфері підприємницької діяльності, управління бізнесом та організації господарських процесів.

Метою курсу є набуття студентами системних знань про правові основи ведення господарської діяльності та практичних умінь застосовувати норми господарського законодавства у процесі управління підприємством, організації бізнесу, укладення та виконання договорів, захисту прав суб'єктів господарювання й інтелектуальної власності, а також забезпечення правової грамотності у сфері конкурентних відносин та управління персоналом.

Пререквізити: Економічна теорія, Вступ у спеціальність.

Результати навчання:

Після опанування навчальної дисципліни студент буде:

Знати:

- предмет, принципи та систему господарського права;
- правовий статус і особливості діяльності суб'єктів господарювання;
- порядок створення, реєстрації, реорганізації та ліквідації підприємств;
- основи правового регулювання договірних відносин у бізнесі;
- засади конкурентного права та механізми захисту від недобросовісної конкуренції;
- правові аспекти використання й охорони об'єктів інтелектуальної власності;
- види господарсько-правової відповідальності;
- правові основи управління персоналом.

Уміти:

- застосовувати норми господарського законодавства у практичних ситуаціях;
- готувати установчі та інші юридичні документи, пов'язані з діяльністю підприємства;
- організовувати та забезпечувати договірну роботу суб'єкта господарювання;
- здійснювати юридичний супровід процедур ліцензування та реєстрації торговельних марок;
- аналізувати та оцінювати правові ризики у сфері господарської діяльності;
- приймати управлінські рішення з урахуванням правових наслідків.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності:

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

СК* 20 Розуміти соціально-економічну природу та механізми досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

**Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3	90	30	14	-	-	46	-	залік
Заочна	2	3	3	90	8	2	-	-	80	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	МОДУЛЬ 1. Загальні положення створення та діяльності суб'єктів господарських правовідносин												
Тема 1. Предмет і система господарського права	7	2	1	-	-	4	7	1	-	-	-	-	6
Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин	16	6	2	-	-	8	16	1	1	-	-	-	14

Тема 3. Правове регулювання створення суб'єктів господарювання	12	4	2	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 4. Особливості договірних відносин в бізнесі	13	4	3	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Разом за ЗМ1	48	16	8	-	-	24	45	4	1	-	-	40
Теми лекційних занять	МОДУЛЬ 2. Особливості правового регулювання деяких господарських правовідносин											
Тема 5. Конкурентні відносини та захист бізнесу від недобросовісної конкуренції	14	4	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10
Тема 6. Правові аспекти інтелектуальної власності для менеджера	11	4	1	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 7. Господарсько-правова відповідальність	7	4	1	-	-	2	11	1	-	-	-	10
Тема 8. Управління персоналом	10	2	2	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Разом за ЗМ 2	38	14	6	-	-	22	45	4	2	-	-	40
Усього годин	90	30	14	-	-	46	90	8	2	-	-	80

Тематика лекційних занять з переліком питань

Тема 1. Предмет і система господарського права.

1. Господарська діяльність як предмет господарського права: поняття, ознаки, принципи здійснення.
2. Поняття, особливості та види господарських правовідносин.
3. Роль господарського права в управлінні бізнесом.

Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин

1. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарських правовідносин.
2. Господарські товариства.
3. Фізичні особи-підприємці.
4. Держава та органи місцевого самоврядування як учасники господарських відносин.

Тема 3. Правове регулювання створення та ліквідації суб'єктів господарювання

1. Етапи створення суб'єктів господарювання
2. Порядок вибору КВЕДів та системи оподаткування
3. Реєстрація фізичної особи-підприємця
4. Особливості вибору організаційно-правової форми суб'єкта господарювання
5. Оформлення рішення про створення юридичної особи

6. Статут, модельний статут та інші установчі документи суб'єктів господарювання.
7. Реєстрація створення юридичної особи
8. Онлайн реєстрація суб'єкта господарювання.
9. Способи припинення діяльності суб'єкта господарювання.
10. Реєстрація припинення діяльності фізичної особи-підприємця.
11. Реєстрація припинення діяльності юридичної особи.
12. Порядок визнання суб'єкта господарювання неплатоспроможним (банкрутом).

Тема 4. Особливості договірних відносин в бізнесі

1. Порядок здійснення переддоговірної роботи.
2. Податкові ризики при укладенні господарських договорів
3. OSINT техніки для перевірки контрагента.
4. Особливості форми договору.
5. Електронний документообіг. Підписання КЕП.
6. Алгоритм аналізу та перевірки договорів.
7. Розрахунки за договором.
8. Штрафні санкції у договорах.
9. Захист комерційної таємниці в договорах (договори NDA)
10. Додаток до договору та додаткова угода.
11. Первинна документація суб'єктів господарювання.

Тема 5. Конкуренція в бізнесі

1. Зміст та види конкуренції в бізнесі.
2. Переваги та недоліки конкуренції
3. Основні функції конкуренції в бізнесі.
4. Недобросовісна конкуренція в бізнесі.

Тема 6. Правові аспекти інтелектуальної власності для менеджера

1. Поняття та об'єкти інтелектуальної власності
2. Основні права суб'єктів інтелектуальної власності.
3. Інтелектуальна власність у діяльності підприємства
4. Значення торговельної марки та комерційного найменування для діяльності суб'єктів господарювання.
5. Захист прав інтелектуальної власності.

Тема 7. Господарсько-правова відповідальність

1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
2. Види господарсько-правової відповідальності.
3. Підстави (юридичні та фактичні) і межі господарсько-правової відповідальності.
4. Господарські санкції як правові засоби відповідальності у сфері господарювання.

Тема 8. Управління персоналом

1. Трудовий договір як основа управління персоналом.
2. Прийняття на роботу.
3. Умови праці.
4. Дисципліна праці та відповідальність працівників.
5. Захист прав працівників і роботодавців.
6. Сучасні тенденції у правовому регулюванні управління персоналом.

Тематика практичних занять з переліком питань

Тема 1. Предмет і система господарського права.

1. Господарська діяльність як предмет господарського права: поняття, ознаки, принципи здійснення.
2. Поняття, особливості та види господарських правовідносин.
3. Роль господарського права в управлінні бізнесом.

Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин

1. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарських правовідносин.
2. Господарські товариства.
3. Фізичні особи-підприємці.
4. Держава та органи місцевого самоврядування як учасники господарських відносин.

Тема 3. Правове регулювання створення та ліквідації суб'єктів господарювання

4. Етапи створення суб'єктів господарювання
5. Порядок вибору КВЕДів та системи оподаткування
6. Реєстрація фізичної особи-підприємця
7. Особливості вибору організаційно-правової форми суб'єкта господарювання
8. Оформлення рішення про створення юридичної особи
9. Статут, модельний статут та інші установчі документи суб'єктів господарювання.
10. Реєстрація створення юридичної особи
11. Онлайн реєстрація суб'єкта господарювання.
12. Способи припинення діяльності суб'єкта господарювання.
13. Реєстрація припинення діяльності фізичної особи-підприємця.
14. Реєстрація припинення діяльності юридичної особи.
15. Порядок визнання суб'єкта господарювання неплатоспроможним (банкрутом).

Тема 4. Особливості договірних відносин в бізнесі

1. Порядок здійснення переддоговірної роботи.
2. Податкові ризики при укладенні господарських договорів
3. OSINT техніки для перевірки контрагента.
4. Особливості форми договору.
5. Електронний документообіг. Підписання КЕП.

6. Алгоритм аналізу та перевірки договорів.
7. Розрахунки за договором.
8. Штрафні санкції у договорах.
9. Захист комерційної таємниці в договорах (договори NDA)
10. Додаток до договору та додаткова угода.
11. Первинна документація суб'єктів господарювання.

Тема 5. Конкуренція в бізнесі

1. Зміст та види конкуренції в бізнесі.
2. Переваги та недоліки конкуренції
3. Основні функції конкуренції в бізнесі.
4. Недобросовісна конкуренція в бізнесі.

Тема 6. Правові аспекти інтелектуальної власності для менеджера

1. Поняття та об'єкти інтелектуальної власності
2. Основні права суб'єктів інтелектуальної власності.
3. Інтелектуальна власність у діяльності підприємства
4. Значення торговельної марки та комерційного найменування для діяльності суб'єктів господарювання.
5. Захист прав інтелектуальної власності.

Тема 7. Господарсько-правова відповідальність

1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
2. Види господарсько-правової відповідальності.
3. Підстави (юридичні та фактичні) і межі господарсько-правової відповідальності.
4. Господарські санкції як правові засоби відповідальності у сфері господарювання.

Тема 8. Управління персоналом

1. Трудовий договір як основа управління персоналом.
2. Прийняття на роботу.
3. Умови праці.
4. Дисципліна праці та відповідальність працівників.
5. Захист прав працівників і роботодавців.
6. Сучасні тенденції у правовому регулюванні управління персоналом.

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ліцензування видів економічної діяльності 1. Поняття ліцензії та ліцензування. 2. Порядок отримання ліцензії на певні види економічної діяльності. 3. Особливості ліцензування окремих видів економічної діяльності. 4. Скасування та поновлення ліцензії.	12
2	Організаційна структура суб'єктів господарювання. 1. Види організаційних структур управління суб'єктом господарювання. 2. Посадові особи юридичної особи	12

	3. Повноваження посадових осіб юридичної особи 4. Наслідки перевищення повноважень посадовими особами юридичної особи. 5. Відповідальність посадових осіб юридичної особи. 6. Відокремлений підрозділ, філії, представництва: відмінність їх правового статусу. 7. Порядок здійснення діяльності відокремленими підрозділами, філіями, представництвами юридичної особи.	
3	Особливості реєстрації суб'єктів господарювання. 1. Способи та порядок державної реєстрації суб'єктів господарювання. 2. Переваги онлайн реєстрації суб'єктів господарювання. 3. Зміна реєстраційних даних суб'єктів господарювання. 4. Порядок державної реєстрації припинення діяльності суб'єктів господарювання.	10
4	Порядок визнання суб'єкта господарювання банкрутом 1. Учасники провадження у справі про банкрутство. 2. Судові процедури у справі про банкрутство 3. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство. 4. Банкрутство фізичних осіб.	12
	Всього	46

Методи навчання

Освітні технології, які використовуються під час вивчення курсу:

1) структурно-логічні технології: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2) інтеграційні технології: дидактичні системи, що забезпечують інтеграцію міжпредметних знань і вмінь, різноманітних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів (в т. ч. електронних);

3) тренінгові засоби: система діяльності для відпрацювання певних алгоритмів вирішення типових практичних завдань;

4) діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Навчальна дисципліна передбачає використання наступних методів навчання та викладання:

1) методи організації і проведення навчально-пізнавальної діяльності: вербальні (словесні), наочні, проблемно-пошукові, індуктивно-дедуктивні;

2) методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії, емоційний вплив педагогів, заохочення і стимулювання навчальної діяльності;

3) методи контролю і самоконтролю у навчанні: опитування, письмові роботи, тестування, самоконтроль;

4) методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності: методи стимулювання та мотивації студента; методи контролю і самоконтролю в навчанні; бінарні методи навчання;

5) метод проблемного навчання – основна увага приділяється мотивам і способа мисленнєвої діяльності студента, а також процедурам його включення в

проблемну ситуацію. Основний прийом у проблемному навчанні – проблемна ситуація, типи проблемних ситуацій, евристичні програми;

б) метод інтерактивного (комунікативного) навчання – засвоєння знань шляхом організації взаємодії між людьми та їх стосунками. Навчання розглядається як процес соціальний, колективний. Основний прийом в інтерактивному навчанні – колективні дискусії, діалоги під час вирішення задач.

Система контролю та оцінювання

- методи контролю: усна відповідь, письмова робота, тестування, контрольна робота, розв'язання задач, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, реферативні доповіді, есе.

- форми контролю:

Поточний контроль – тести, усне опитування, аналіз практичних ситуацій (кейси), участь у дискусіях, виконання індивідуальних завдань.

Проміжний контроль – модульні контрольні роботи, реферати або есе.

Підсумковий контроль – усний залік, розв'язання практичних завдань, захист індивідуального проєкту.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Максимальна кількість балів Залік 50 балів	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання знань студентів
Відмінно 45-50	A (90-100)	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, аргументовано його викладає під час усної та письмової відповідей. Наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу. Здатний розв'язувати ускладнені кейси (казуси), завдання та вміє використовувати при цьому належним чином нормативну базу, судову практику (вітчизняну та європейську). Володіє відповідною науково-правовою термінологією. Показав високий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре 39-44	B (80-89)	Студент достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей. Здатний розв'язувати кейси (казуси), завдання із посиланням на положення нормативно-правових актів та судову практику. На достатньому рівні володіє відповідною науково-правовою термінологією. Проте, під час усної відповіді, вирішення практичних завдань, казусів інколи не вистачає аргументації, послідовності у викладі матеріалу. Допускається окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок. Показав достатній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре 33-38	C (70-79)	Студент демонструє загалом добрі знання навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей робить помітні помилки, неточності. Не достатньо чітко робить

		певні узагальнення та висновки. Може самостійно розв'язувати стандартні, типові кейси (казуси), завдання, що не потребують детального аналізу нормативно-правових актів та судової практики. Не в повному обсязі володіє відповідною науково-правовою термінологією. Показав базовий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно 27-32	D (60-69)	Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає його основний зміст, але без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування, аргументації та використання усіх необхідних нормативно-правових актів та основної літератури. Під час усних і письмових відповідей допускається суттєвих неточностей та помилок, внаслідок чого відповідь є неповною. В мінімальному обсязі опрацьовує рекомендовану літературу. Може самостійно розв'язувати кейси (казуси), завдання низького рівня складності. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Показав посередній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно 21-26	E (50-59)	Студент демонструє мінімальний рівень знань навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей узагальнення та висновки відсутні, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. Може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання за зразком. В мінімальному обсязі опрацьовує основну літературу. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією.. Показав досить низький рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Незадовільно 16-20	Fx (35-49)	Студент не засвоїв навчальний матеріал курсу, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних, практичних запитань. Під час усної та письмової відповідей демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань. У відповіді цілком відсутня самостійність, лише за допомогою викладача може сформулювати основні положення курсу. Володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології. Не може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання. Рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики – примітивний.
Незадовільно 0-15	F (1-34)	Студент не засвоїв навчальний матеріал з курсу, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання та пасивно поводить себе на практичних заняттях. Володіє лише окремими основними правовими термінами. Не вміє розв'язувати найпростіші типові казуси (кейси), завдання. Не проявляє навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання під час практичного заняття	Критерії оцінювання
5 балів	<p>Студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття; в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань; вільно самостійно та аргументовано викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань; демонструє здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Правильно вирішив усі практичні завдання</p>
4 бали	<p>Студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття; викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість практичних завдань</p>
3 бали	<p>Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми; в цілому володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини; фрагментарно викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; намагається викладати основний зміст навчального матеріалу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та</p>

	аргументації, без використання необхідної літератури, доступних інформаційних технологій і баз даних, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища. Правильно вирішив половину практичних завдань
2 бали	Студент не в повному обсязі опанував навчальний матеріал теми; не в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини; не знає наукових фактів, визначень; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. Правильно вирішив меншість практичних завдань
1 бал	Студент частково володіє здатністю застосовувати знання завдань; не в змозі викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права, зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі практичні завдання
0 балів	Студент не володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; не спроможний викласти навчальний матеріал з дисципліни; відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані; не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного практичного завдання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залікова/екзаменаційна робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	50	100
8	6	6	5	6	6	5	8		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Господарська діяльність як предмет господарського права: поняття, ознаки, принципи здійснення.
2. Поняття, особливості та види господарських правовідносин.
3. Роль господарського права в управлінні бізнесом.
4. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарських правовідносин.
5. Господарські товариства.
6. Фізичні особи-підприємці.
7. Держава та органи місцевого самоврядування як учасники господарських відносин.
8. Етапи створення суб'єктів господарювання
9. Порядок вибору КВЕДів та системи оподаткування
10. Реєстрація фізичної особи-підприємця
11. Особливості вибору організаційно-правової форми суб'єкта господарювання
12. Оформлення рішення про створення юридичної особи
13. Статут, модельний статут та інші установчі документи суб'єктів господарювання.
14. Реєстрація створення юридичної особи
15. Онлайн реєстрація суб'єкта господарювання.
16. Способи припинення діяльності суб'єкта господарювання.
17. Реєстрація припинення діяльності фізичної особи-підприємця.
18. Реєстрація припинення діяльності юридичної особи.
19. Порядок визнання суб'єкта господарювання неплатоспроможним (банкрутом).
20. Порядок здійснення переддоговірної роботи.
21. Податкові ризики при укладенні господарських договорів
22. OSINT техніки для перевірки контрагента.
23. Особливості форми договору.
24. Електронний документообіг. Підписання КЕП.
25. Алгоритм аналізу та перевірки договорів.
26. Розрахунки за договором.
27. Штрафні санкції у договорах.
28. Захист комерційної таємниці в договорах (договори NDA)
29. Додаток до договору та додаткова угода.
30. Первинна документація суб'єктів господарювання.
31. Зміст та види конкуренції в бізнесі.
32. Переваги та недоліки конкуренції
33. Основні функції конкуренції в бізнесі.
34. Недобросовісна конкуренція в бізнесі.

35. Тема 6. Правові аспекти інтелектуальної власності для менеджера
36. Поняття та об'єкти інтелектуальної власності
37. Основні права суб'єктів інтелектуальної власності.
38. Інтелектуальна власність у діяльності підприємства
39. Значення торговельної марки та комерційного найменування для діяльності суб'єктів господарювання.
40. Захист прав інтелектуальної власності.
41. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
42. Види господарсько-правової відповідальності.
43. Підстави (юридичні та фактичні) і межі господарсько-правової відповідальності.
44. Господарські санкції як правові засоби відповідальності у сфері господарювання.
45. Трудовий договір як основа управління персоналом.
46. Прийняття на роботу.
47. Умови праці.
48. Дисципліна праці та відповідальність працівників.
49. Захист прав працівників і роботодавців.
50. Сучасні тенденції у правовому регулюванні управління персоналом.

Зарахування результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

Рекомендована література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
3. Податковий кодекс України : Закон України від 02 грудня 201- № № 2755-VI: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
4. Кодекс законів про працю України: закон України від 10 грудня 1971 року №322-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>(дата звернення: 10.08.2025)
5. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 19. Ст. 74.
6. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб від 9 січня 2025 року № 4196-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>
7. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text> (дата звернення: 10.08.2025)
8. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
9. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 10.08.2025).

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16 липня 1999 року № 996-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
11. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
12. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 10.08.2025)
13. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 7 червня 1996 року № 236/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
14. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 року № 222-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
15. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
16. Про затвердження Вимог до написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації профспілки: наказ Міністерства юстиції України від 05.03.2012 р. № 368/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0367-12#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
17. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків: постанова правління Національного банку України від 29.07.2022 р. №162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
18. Про затвердження модельного статуту товариства з обмеженою відповідальністю: постанова Кабінету Міністрів України від 16.11. 2011 р. № 1182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1182-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.08.2025).

Основна

1. Актуальні проблеми господарського права: підручник. Особлива частина. / за ред. Щербини В.С., Резнікова В.В.. – К.: Ліра-К, 2018. – 672с.
2. Вінник О.М., Шаповалова О.В. Господарське право в умовах цифровізації економіки: Навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 314с.
3. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.
4. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Т.В. Боднар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.; за ред. О.В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2018. – 896 с.
5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т.б-те вид., перероб. і допов./ за ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. Київ: Юрінком Інтер, 2019. Т. I. 752 с. Меше О. П. ФОП і ТОВ. Популярні форми ведення бізнесу – Харків : Право, 2021. – 270 с.
6. Основи бізнесу: навч. посібник / В. Л. Дикань І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 290 с.
7. Єпіфанова, І. Ю. Основи ведення сучасного бізнесу : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2021. – 110 с.
8. Українське цивільне право. Договірне право: Академічний курс.- Львів:ПАІС,2020.-464с.
9. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2022. – 332 с.
10. Цивільний кодекс : наук.-практ. комент. : у 6 т. / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків : ЕКУС, 2021. – Т 2: Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки та терміни.

11. Щербина В. С. Господарське право : підручник. 6-те вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2013. 640 с.

Додаткова (допоміжна)

1. Авер'янова Є. Про ліцензування господарської діяльності. *Підприємництво, господарство і право*, 2017. №11. С.59-64.
2. Вавженчук С. Укладення договору про публічні закупівлі: динаміка законодавства та проблеми правозастосування. *Підприємництво, господарство і право*. – 2019. – № 6 (280). – С. 6-11.
3. Васильєва В. Проблеми регулювання цивільно-правового договору: теоретичні та практичні аспекти. *Право України*. – 2019. – № 2. – С. 14-24.
4. Васильєва В.В. Посадові особи в товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю. *Міжнародний журнал «Право і суспільство»*. 2019. С.12-18.
5. Верес І. Правова природа смарт-договору. *Підприємництво, господарство і право*. – 2020. – № 9 (295). – С. 15-18.
6. Вороніна В.Л. Організаційна структура управління: сутність та класифікація. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. Том 30 (69). № 5, 2019. С. 52-56.
7. Грабован Л. Правовий статус кредиторів за Кодексом України з процедур банкрутства. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 10. С. 52–60.
8. Гушилик А. Б. Правова природа статусу боржника у справі про банкрутство. *Право і суспільство*. 2019. № 1. Ч. 2. С. 49–53.
9. Грабовий О. Множинність сторін договору комерційного представництва. *Підприємництво, господарство і право*. – 2020. – № 2 (288). – С. 18-22.
10. Кухарчук, А. М. Особливості правового статусу фізичної особи під час здійснення підприємницької діяльності в умовах воєнного стану / Кухарчук А. М., Грачова О. Ю., Маслова М. О. // *Юридичний науковий електронний журнал*. – 2022. – № 9. – С. 224-228.
11. Мешкова К. О. Деякі питання співвідношення корпоративного договору та статуту в товариствах з обмеженою відповідальністю / К. О. Мешкова // *Актуальні проблеми приватного та публічного права : матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., присвяч. 91-річчю з дня народж. член-кор. НАПрН України, акад. Міжнар. кадр. акад., Заслуж. діяча науки України, д-ра юрид. наук, проф. Процевського О. І., Харків, 27 берез. 2020 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2020. – С. 210–213.*
12. Сіщук Л. В. Визнання недійсними рішень загальних зборів учасників ТОВ. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства*. - 2022. - № 59. - С. 75-84.
13. Сіщук Л. В. Визнання недійсними vs скасування рішень загальних зборів підприємницького товариства. *Приватне право і підприємництво*. Збірник наукових праць. 2023 Вип. 22. / Редкол.: Крупчан О. Д. (гол. ред.) та ін. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, 2023. С. 94 – 102
14. Суханов М.О. Роль статуту в механізмі правового регулювання корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю. *Право і суспільство*. №6. 2019. С.111-116.
15. Тепла М. Модельний статут як установчий документ та особливості його використання. *Економіка та суспільство*. № 20. 2020. С.118-123.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України - <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Офісу Президента України - <https://www.president.gov.ua/news/administration>
4. Офіційний сайт Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
5. Офіційний сайт Єдиного державного реєстру судових рішень - <https://reyestr.court.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

7. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань - <https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

1. Етичний кодекс ЧНУ. Сторінка «Академічна доброчесність»:
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist>

2. Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha>